

The Wild Garden: nieuwe 'wilde' borders voor Keukenhof 2021

Keukenhof plant coronaproof

In (de) Keukenhof zijn de voorbereidingen voor het seizoen 2021 in volle gang. Het park is dit jaar niet open geweest omdat de eerste lockdown juist in de bollentijd viel. Zeven miljoen bloeiende bollen waren voor het publiek uitsluitend via de televisie-uitzendingen van Omroep Max te bewonderen. Hoewel de sluiting een enorme tegenvaller was, ook (en juist) voor de gemotiveerde ploeg tuinlieden, zit Keukenhof allerminst bij de pakken neer.

Auteur: Carien van Boxtel
Foto's: Carien van Boxtel en Joop Huner

Er wordt momenteel druk geplant, maar ook wordt er geëxperimenteerd met het vast laten staan van al in 2019 aangeplante delen. Men hoopt in 2021 meer publiek uit eigen regio te kunnen verwelkomen. Door het werken met tijdslots en het houden van een veilige afstand

kan een betere doorstroom worden georganiseerd en hoeven mensen zich niet meer te verdringen bij de prachtige borders.

Ode aan William A. Robinson

Ook dit jaar mocht ik weer de inzending van

Aanplant Keukenhof voor 2021

‘Je waant je in een enorme weide vol dansende wilde bloemen, omringd door oude loofbomen vol bloesem en frisgroen ontluikend blad’

Leucojum.aestivum.GravetyeGiant.c.

Narcissus.Actaea

JUBHolland ontwerpen. Met de nieuwe inzending voor Keukenhof 2021 brengen we dit keer een ode aan de ‘wilde tuin’: het ontwerpen met en toepassen van bloembollen ontleend aan de natuur, met als founding father William A. Robinson (1838 – 1935), de Ierse tuinier en schrijver die aan de wieg stond van het concept *cottage garden*. Zijn boek ‘The Wild Garden’, dat dit jaar 150 jaar geleden verscheen, vormt nog altijd een leidraad en inspiratiebron voor hedendaagse tuiniers en ontwerpers. Het waren William Robinson en zijn tijdgenote Gertrude Jekyll die op een meer ongedwongen wijze gemengde bloemenborders begonnen aan te planten als tegenhanger van de stijve Victoriaanse *bedding*.

‘Geplakte’ stukjes natuur

Allerlei soorten planten werden gecombineerd in natuurlijk en informeel ogende groepen, de zogenaamde *drifts*, of als mengsels aangeplant. Het beeld was zo natuurlijk dat het leek alsof er stukjes natuur waren uitgeknipt en in tuinen waren geplakt. Robinson gebruikte inheemse planten, maar ook gekweekte soorten; als het beeld maar voldeed aan zijn normen van natuurlijkheid, informaliteit en integriteit.

Verwilderingsbollen

Robinson was een groot pleitbezorger van het toepassen van verwilderingsbollen. Veel Nederlandse tuinarchitecten uit de late 19e en begin 20e eeuw baseerden hun stinzenbeplantingen op ideeën van Robinson. Ze bestelden grote hoeveelheden verwilderingsbollen uit de toenmalige bollencatalogi voor hun projecten bij buitenplaatsen, pastorieën en parken. In vele belangrijke vroeg-20e-eeuwse tuinen zien we deze stijl toegepast, zoals in de *nuttery* in Sissinghurst en de beroemde *meadows* van Great Dixter en wederom Sissinghurst. En juist die verwilderingsbollen zullen in de borders van JUB een hoofdrol krijgen.

Naturalisme en natuur in onze tuinen

We kunnen zeggen dat vrijwel alle grote namen in de tuinarchitectuur schatplichtig zijn aan Robinson, zoals Mien Ruys en C.P. Broerse (onder andere de beroemde Amstelveense heemparken) en later ook Piet Oudolf en Henk Gerritsen in Nederland en Dan Pearson en Tom Stuart Smith in het Verenigd Koninkrijk. Juist in de huidige tijd is naturalisme de norm in de tuinarchitectuur, als antwoord op modernistische strakke monoblokbeplantingen zonder veel kleur en variatie. Ook levert deze stijl

een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit, omdat veel gebruikte soorten nectar en stuifmeel bieden aan (vroeg) bijen- en vlindersoorten. Mieren zijn belangrijk voor het verspreiden van zaden.

Ten slotte appelleert deze stijl vooral aan onze hang naar de vrije, romantische natuur en ons verlangen om ons daar af en toe in onder te dompelen, als in een warm en troostend bad vol ontspanning, ver weg van onze alledaagse beslommeringen en zorgen.

De borders van JUBHolland bestaan uit twee enorme heuvels/grondlichamen, waar je doorheen kunt wandelen. Je waant je dan even in een enorme weide vol dansende wilde bloemen, omringd door oude loofbomen vol bloesem en frisgroen ontluikend blad, die prachtig gefilterd licht doorlaten. De gebruikte soorten zijn onder andere de inheemse wilde bostulp (*Tulipa sylvestris*), de door Robinson in 1924 gevonden cultivar van het eveneens inheemse zomerklokje (*Leucojum aestivum* 'Gravetye Giant'), clusiustulpen (*Tulipa clusiana* 'Stellata' en *tulipa* 'Honky Tonk'), botanische krokussen in vele tinten geel, crème en lila, de schitterende hoge en vroege *Fritillaria raddeana* en grote groepen dichtersnarcissen (*Narcissus poeticus* 'Actea'). Maar ook is een bijzonder modern sortiment langstelige tulpen gebruikt, die een prachtig contrast vormen met de meer kleinbloemige, subtiele verwilderingssoorten. We hebben wederom samen met het team van Keukenhof een intieme en schilderachtige sprookjestuin gecreëerd, die we dan ook met trots zullen presenteren.

Bezoek Keukenhof, juist in 2021!

Keukenhof is een uniek fenomeen. Ik ontmoet tot mijn verbazing nog dagelijks vakgenoten en tuinliefhebbers die er nog nooit zijn geweest of er zelfs hun neus voor ophalen. Een meer dan gemiste kans; een bezoek is echt een must. Niet alleen maak je kennis met het rijke sortiment bloembollen, maar Keukenhof inspireert vooral tot het zelf toepassen daarvan door een knap staaltje ontwerp-kunst van het eigen team, beleving, hospitality en groenbeheer. Tot ziens dus in het voorjaar van 2021!

Tulipa clusiana Stellata.b.

‘Ik ontmoet tot mijn verbazing nog dagelijks vakgenoten en tuinliefhebbers die nog nooit in Keukenhof zijn geweest of er zelfs hun neus voor ophalen’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!